

Erdélyi Örmény Gyökerek - Füzetek

„Emlékek nélkül, népeknek híre csak árnyék...”
(Vörösmarty Mihály)

a Budapesti Örmény Kisebbségi Önkormányzatok Társulása havonta megjelenő kiadványa

III. évfolyam 1999/26 szám
1999. április

A Fővárosi Örmény Klub minden hónap 3. csütörtökén délután 17 órakor- hívottan és hívatlanul - mindenkit szeretettel vár klubdélutánjaira a Budapest V. Semmelweis utca 1-3. I. emeleti zeneterembe.

Április - gondolatok az örmény liturgiából

A liturgia elején már felhangzik, de a továbbiakban is sokszor:

Pap: **Békesség mindnyájatokkal!**

Hívek: **És a te lelkeddel!**

Diakónus: **Imádunk Téged, Istenünk!**

Hívek: **Előtted, Uram!**

Megint a béke kívánása kerül előtérbe, de ugyanakkor fontos, hogy Isten előtt imádással jelenjünk meg, Igaz, hogy Istent nem látjuk, de hitünk szerint Ő lát minket és ismeri szándékainkat.

dr. Sasvári László

De az erdélyieket szüntelenül náluk hatalmasabbak környékezték, minden nap megkapták a figyelmeztetést, hogy „mások”, mint akik országának felettük.

A kisebbségi lét felelőssége

Válasz egy töprengésre

Magyarországon többször is megkérdezték már, hogy megtanítottam-e a gyermekeimet magyarul. Természetesen olyan emberek kérdezték ezt, akik személyemre vonatkozólag kevés információval rendelkeztek. A legnagyobb meglepetésükre azt válaszoltam, hogy nem. Hogy meglepetésüket eloszlassam, egy kis magyarázatot is fűztem hozzá, mégpedig azt, hogy őket nem kellett megtanítani magyarul, mert ők magyarnak születtek! Ők tehát nem „esetleges magyarok”.

Ha megvan a megmaradás szándéka, akkor a módszerek, ha nem is könnyen, de megteremthetők az önmegőrzéshez. Mindenekelőtt az otthonnal való kapcsolatteremtésben és kapcsolattartásban. Ha így mérlegelünk, akkor pontosan tudjuk, hogy a magyar nyelvet, a kultúrát, a hagyományt és

a szellemi hagyatékot hogyan kell megőrizni.

Lehet-e valaki magyar anélkül, hogy beszélné a nyelvet? Ezzel az elmélettel játszadozik Európa több politikusa is: megpróbálják beolvasztani a kis népcsoportokat úgy, hogy csak érzelmi alapokon kötődjenek az anyanemzethez. Ezt így, sajnos, a jómódú Ausztriában is sokan elfogadják, sőt, természetesnek veszik olyannyira, hogy mások számára is próbálják bebizonyítani ennek létjogosultságát.

Jelenleg is azt tapasztaljuk, hogy elsősorban a nyugati demokráciák talaján törnek elő a vallási és nemzeti kisebbségek sérelmektől fűtött indulatai. Itt megvan annak a lehetősége is, hogy a kis népcsoportok, mint például az ausztriai magyarok, a megmaradáshoz való jogot követelhetik maguknak. De mivel ezeket a jogokat és a megmaradás módját az Ausztriában működő magyar szervezetek mind másképpen értelmezik, kialakulnak egyrészt érdekszövetségek, másrészt megteremtődnek az ú.n. *másképp* gondolkodók, és állandó problémát jelent, aki és ami "más". A kosárnyi csirke között a többiek azt verik állandóan, amelyik más. De hogyan lenne gyenge az ilyen, hiszen mindenki üti, elúzi az ételtől! Érdekes, hogy a diaszpórában élő magyarok között is az erdélyiek annyira "mások".

Mi erdélyiek, ez az annyira "más" népcsoport abban a pillanatban születünk meg, amikor - legyünk bárhol a világon - áthat szülőhazánk szelleme, lelke, tudata. Bár nincs főhatósága, nincs meg a teljes cselekvőképessége, mégsem élhet teljesen más közösségi szempontok szerint, mint a szuverén anyanemzeti közösségek. Egy dunántúli vagy alföldi magyar automatikusan, beleszületetten az; a légkör, amely körülveszi, nem idegen neki, közösségi életberendezkedése a megszokott folytonosságon nyugszik.

De az erdélyieket szüntelenül náluk hatalmasabbak környékezték, minden nap megkapták a figyelmeztetést, hogy "mások", mint akik országának felettük. Nekik minden mellőzésből és minden bántalmazásból újra meg újra meg kellett születniük magyarnak. Teljes bizonyossággal állítható, hogy az ilyen környezetből származó egyéneknél erős, megingathatatlan öntudat alakult ki. Az erdélyi magyar nem tekintette a kisebbségi sorsot olyanak, mint a többségi magyar az ő sorsát: magától értetődőnek. És ha a románok hagyták volna békében élni, elrenyhült volna, talán el is veszett volna. Az itt élő magyarság kellő erdélyi önismeret nélkül kallódó nyáj lett volna csupán. Az ilyen önismerettel fenntartott felelősségnek roppant terheit alig lehetett volna elviselni, ha nem az isteni törvény támasztja meg. Tehát kijelenthetjük azt, hogy az erdélyi kisebbség közéletévé védelmező, vallásos tartalommal is volt telítve. Az ilyenszerű létfelfogást sem nélkülözheti a szórványmagyarság, sőt, éppen az ilyet kellene értékelnie napjainkban!

Ez a magatartás sors volt, tehát isteni rendelés, olyan együttélési forma, amelyet magasabb rendelés folytán kellett kialakítani az erkölcs követelményeinek megfelelően.

Ezen a beidegződésen nem lehet egy intésre változtatni, senki kénye-kedvére. Még akkor sem, ha ez kényelmetlenül érinti bizonyos személyek elveit vagy identitását.

Dr. Száva Tibor

("Bécsi Napló" -1999. március, XX. évfolyam, 2. szám)

rétháti Kövér Ilona